

دانشگاه شهید چمران اهواز
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی
طرح درس ویژه درس‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه

نام و نام خانوادگی استاد: عبدالحسین رضایی راد	مرتبه علمی: دانشیار	آدرس ایمیل: ahrr39@scu.ac.i
دانشکده: الهیات و معارف اسلامی	گروه: فقه و مبانی حقوق اسلامی	نیمسال تحصیلی: 99- 1398
دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد	نام درس: قواعد فقه 1	تعداد واحد: 2
جایگاه درس در برنامه درسی دوره:		
<p>هدف کلی: هدف درس آشنایی با قواعد فقهی و مبانی و ادله و محل کاربرد آنها در استنباطات فقهی است و دانشجو باید با مهم-ترین قواعد فقهی و اصطلاحات پر کاربرد در مباحث فقهی آشنا شود.</p>		
<p>اهداف یادگیری: با توجه به گستردگی منابع و عربی بودن آنها امکان بررسی عمیق کلیه قواعد فقهی که پیش از صد قاعده است وجود ندارد اما با مطالعه بخش‌هایی از مهم‌ترین منتجع این موضوع و با تحلیل جزء به جزء متن انتظار می‌رود دانشجو در تحلیل و فهم و درک متون مربوط به قواعد فقهی مسلط شود و سایر قواعد را از منابع اصلی مطالعه کند.</p>		
<p>رفتار ورودی: با توجه به آن که در این درس تمرکز بر روی آشنایی با منابع عربی و درجه اول این موضوع است لازم است در دوره کارشناسی دانشجو با کلیه قواعد و کاربرد آنها آشنایی کافی را پیدا کرده باشد و یک دوره قواعد فقه از منابع فارسی آن گذرانده باشد تا در درک تحلیل‌های بنیادی و عمیق در این مرحله آمادگی لازم را داشته باشد.</p>		
<p>مواد و امکانات آموزشی: برای این درس تجهیزات و مواد آموزشی خاصی نیاز نیست اما تسلط بر نرم‌افزارهای فقهی کمک بسیاری در فهم سریع مطالب خواهد کرد</p>		
<p>روش تدریس: با توجه به این که مباحث مربوط به قواعد بسیار گسترده است و منابع نیز به زبان عربی و فنی و دشوار است و تعداد قواعد فقهی نیز اط صد قاعده تجاوز می‌کند و امکان تدریس همه آنها در دو واحد درسی وجود ندارد در این درس تمرکز استاد بر افزودن تسلط دانشجو بر استفاده از منابع است و به این منظور نیمه دوم از جلسات کلاسی به قرائت و شرح و تفسیر بخشی از کتاب عوائد الایام نراقی اختصاص دارد که یکی از فنی‌ترین و دشوارترین منابع قواعد فقه است و امید است که با تسلط به درک این متن توانمندی استفاده از سایر متون نیز در دانشجو ایجاد شود اما نیمه اول از</p>		

ساعات کلاسی به آموزش اصطلاحات و موضوعات پر کاربرد در مباحث مربوط به قواعد فقه اختصاص دارد تا زمینه‌ساز درک محتوای متون باشد.

وظایف دانشجو:

به منظور افزودن مهارت درک متون درجه اول هر دانشجو موظف است حداقل ده صفحه به انتخاب خود و با هماهنگی استاد از معتبرترین متون مربوط به قواعد فقه انتخاب کند و بهمان شیوه‌هایی که متن درسی در کلاس تحلیل می‌شود مورد تحلیلی قرار دهد تا بتوانمندی خود در تحلیل و درک متون مربوط به قواعد فقه را توسعه داده و به اثبات رساند.

شیوه آزمون و ارزیابی:

1. سوالات تحلیلی و استنباطی با توجه به مطالب بیان شده در کلاس.
2. سوالات متمرکز بر متن عربی منابع که باید با توجه به قسمتی از متن که در امتحان به دانشجو داده می‌شود ترجمه سلیس و تحلیل دقیق نکات ذکر شده در متن بیان شود.
3. کار عملی که در بند قبل توضیح داده شد نیز بخشی از نمره درسی را به خود اختصاص خواهد داد.

منابع درس:

منابع اصلی

1. کتاب عوائد الایام نراقی عائده چهارم
2. جزوه درسی استاد

منابع فرعی

1. درسنامه قواعد فقه مدنی دکتر رضایی راد
2. قواعد فقهی محقق داماد
3. القواعد الفقهیه بجنوردی
4. القواعد و الفوائد شهید اول

همکاران ارجمند می‌توانند برای آگاهی بیشتر درباره روش‌ها و فنون تدریس و به‌ویژه روش تهیه طرح درس، نگاه کنند به: حسن شعبانی، مهارت‌های آموزشی و پرورشی (روشها و فنون تدریس)، 2 جلد، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، 1390.

هفته یکم
(98/6/23 تا 98/6/29)

بیان هدف درس و شیوه مطالعه و منابع مطابق همین طرح درس

- تعریف قواعد فقهی
- تعریف حکم شرعی
- تعداد قواعد
- انواع قواعد

هفته دوم
(98/6/30 تا 98/7/5)

- ارکان حکم شرعی
 1. موضوع
 - موضوع
 - مصداق
 - ضابطه
 - متعلق
 2. حکم
 3. دلیل
 - اجتهادی
 - فقهاتی
- انواع حکم شرعی
 - موضعی
 - تکلیفی

هفته سوم
(98/7/6 تا 98/7/12)

- لوازم حکم شرعی
 - علت حکم
 - حکمت حکم
 - روش اجرای حکم

هفته چهارم
(98/7/13 تا 98/7/19)

- معرفی کتاب عوائد الايام و مؤلف آن
- بررسی قاعده لاضرر با قرائی از روی کتاب عوائد الايام (المبحث الاول)

هفته پنجم
(98/7/26 تا 98/76/20)

- کتاب عوائد الايام
➤ قاعده لاضرر (المبحث الثاني)

هفته ششم
(98/8/3 تا 98/7/27)

- کتاب عوائد الايام
➤ قاعده لاضرر (المبحث الثالث)

هفته هفتم
(98/6/10 تا 98/8/4)

- کتاب عوائد الايام
➤ قاعده لاضرر (المبحث الثالث) (ادامه)

هفته هشتم
(98/8/17 تا 98/8/11)

- كتاب عوائد الايام
➤ قاعده لاضرر (المبحث الرابع)

هفته نهم
(98/8/24 تا 98/8/18)

- كتاب عوائد الايام
➤ قاعده لاضرر (المبحث الخامس)

هفته دهم
(98/9/1 تا 98/8/25)

- كتاب عوائد الايام
➤ قاعده لاضرر (المبحث الخامس) (ادامه)

هفته يازدهم
(98/9/8 تا 98/9/2)

- كتاب عوائد الايام
➤ قاعده لاضرر (المبحث السادس)

هفته دوازدهم
(98/9/9 تا 98/9/15)

- كتاب عوائد الايام
➤ قاعده لاضرر (المبحث السابع و المبحث الثامن)

هفته سيزدهم
(98/9/16 تا 98/9/22)

- كتاب عوائد الايام
➤ قاعده لاضرر (المبحث الثامن)(ادامه)

هفته چهاردهم
(98/9/23 تا 98/9/29)

- كتاب عوائد الايام
➤ قاعده لاضرر (المبحث الثامن)(ادامه)

هفته پانزدهم
(98/9/30 تا 98/10/6)

- كتاب عوائد الايام
➤ قاعده لاضرر(المبحث التاسع)

هفته شانزدهم
(98/10/7 تا 98/10/13)

- كتاب عوائد الايام
➤ قاعده لاضرر(المبحث التاسع و العاشر)

